

Økonomisk Råd

Policy Brief 2020:1

Coronakrisens betydning for Grønlands økonomi

Coronakrisen får store økonomiske konsekvenser. Lockdown-reguleringerne for at mindske smitterisikoen bremser den økonomiske aktivitet. Den direkte effekt af restriktionerne rammer erhverv, hvor menneskelig kontakt, transport m.m. er af afgørende betydning. Det vil sige en stor del af servicesektoren (cafeer, restauranter, hoteller, frisører, oplevelsesaktiviteter m.m.) og transportsektoren, men mange andre erhverv bliver også ramt.

De direkte sundhedskonsekvenser kan med de igangsatte lockdown-initiativer med stor sandsynlighed inddæmnes. Sårbarheden er stor, såfremt smitten skulle brede sig, og det vil sætte sundhedsvæsenet under et massivt pres. En inddæmning af smitterisikoen betyder imidlertid, at der ikke etableres såkaldt flokimmunitet i befolkningen. Der vil derfor være en latent risiko for, at der kan opstå en ny smittebølge. Det gør det svært at afvikle restriktioner på indrejse til Grønland, før situationen er under kontrol i andre lande. Dette kan få stor økonomisk betydning.

De vedtagne hjælpepakker er nødvendige i den helt ekstraordinære situation, der er opstået som følge af coronakrisen. Det er vigtigt at afbøde de økonomiske konsekvenser for husholdninger og virksomheder. Det mindsker risikoen for et alvorligt tilbageslag og medvirker til at fastholde produktionskapaciteten og dermed styrke mulighederne for en hurtigere genetablering af aktiviteten.

Grønlands økonomi rammes anderledes end de fleste andre lande grundet den særlige struktur. Fiskeriet er det største eksporterhverv, og den største risiko her er et fald i priserne som følge af den globale økonomiske krise. Afsmittende effekter på andre erhverv er mindre end i andre lande, og de offentlige indtægter er også mindre konjunkturfølsomme end i andre lande pga. bloktilskuddet. Men særligt turisterhvervet kan blive hårdt ramt af coronakrisen. Dette sammenholdt med en udskydelse eller opgivelse af efterforskningsaktiviteter har stor betydning for strategien for at gøre erhvervsstrukturen mere diversificeret.

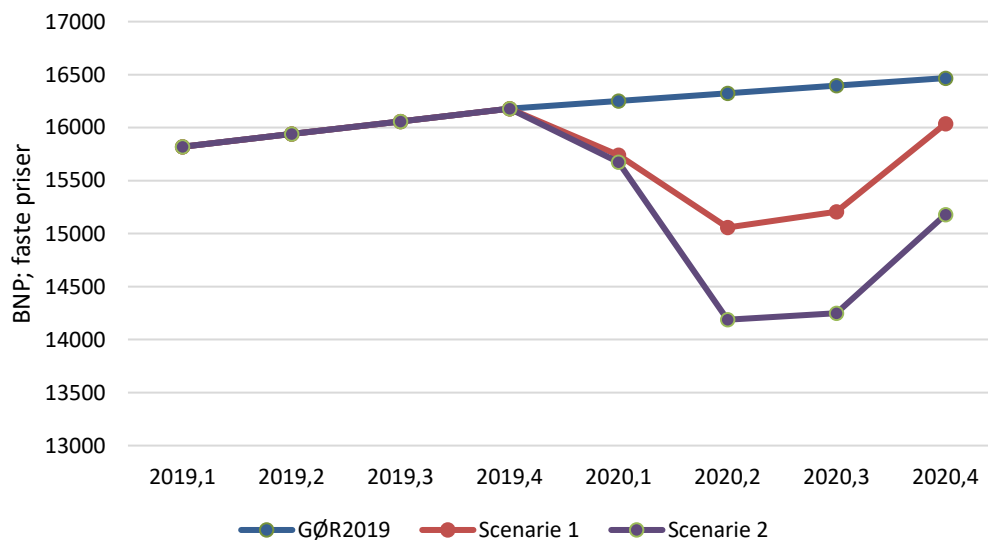
Der er på nuværende tidspunkt for mange usikkerhedsmomenter til, at der meningsfyldt kan laves en ny konjunkturprognose. Det følgende betragter to scenarier for at indkredse effekterne af coronakrisen på den samlede aktivitet i økonomi. Scenarierne adskiller sig ved antagelserne om varigheden og omfanget af foranstaltninger, der skal mindske smittespredningen, se bilag til policy brief.

Beregninger sker alene på de direkte effekter af lockdown og medtager ikke anden-runde effekter (indkomsteffekter, forventninger, udland, fiskepriser mv.). Der vurderes udelukkende effekter for 2020, men der vil også være effekter i de kommende år.

I det første scenarie er der en kortvarig nedlukning, hvor de restriktive foranstaltninger opretholdes indtil efter påske. De lempes gradvist frem mod midten af året, hvorefter man omtrent vender tilbage til normale tilstande mod udgangen af året. En lignende udvikling sker i udlandet, herunder Danmark.

I det andet scenarie er nedlukningen mere langstrakt. De restriktive foranstaltninger opretholdes frem mod midten af 2020, hvorefter de gradvis lempes i andet halvår. Der vendes tilbage til normale tilstande uden foranstaltninger mod smittespredning i 2021.

Figur: Udviklingen i aktiviteten – to kriseforløb sammenlignet med seneste konjunkturprognose fra Økonomisk Råd

Anm.: I scenarie 1 antages en tilbagegang i 2. kvartal mellem 10 og 75 pct. i aktiviteten i udsatte serviceerhverv, bl.a. inden for hotel, restaurant, transport og dele af detailhandel, og at aktiviteten gradvist vender tilbage til normale tilstande ved udgangen af året. I scenarie 2 antages tilbageslaget i aktiviteten i 2. kvartal at fortsætte i 3. kvartal, og at aktiviteten først genoprettes fra 4. kvartal 2020 og ind i 2021.

Kilde: Egne beregninger

I scenarie 1 vil den økonomiske aktivitet falde forholdsvis kortvarigt med op mod 10 pct. i 2. kvartal og genoprettes gradvist i andet halvår. Servicesektoren (hotel, turisme mv.) påvirkes kraftigt, mens aktiviteten i offentlig sektor og fiskeriet er uændret. Væksten i BNP kan blive -3,0 pct. for året som helhed. Økonomisk Råds prognose fra efteråret skønnede en vækst på 3,8 pct. i 2020. Der vil være visse negative afledte anden-runde effekter i 2021, men hjælpepakker kan dæmpe gennemslaget på økonomien. Hjælpepakker i form af likviditetsforbedrende tiltag er vigtige og omkostningsdækkende tiltag vil blive nødvendige for udsatte erhverv, ikke mindst inden for servicesektoren.

Faldet i økonomisk aktivitet bliver dybere (op mod 13-14 pct. i midten af 2020) og mere langvarigt i scenarie 2. Servicesektoren rammes hårdt (hotel, turisme, erhvervsservice) og bygge/anlæg forventes også påvirket. Aktiviteten i den offentlige sektor og fiskeriet antages fortsat uændret. Væksten i BNP bliver i dette scenarie -7,4 pct. for året som helhed. Genopretning vil ske i 2021, men der vil være betydelige negative afledte anden-runde effekter i 2021. Det vil være vigtigt med omkostningsdækkende tiltage for udsatte erhverv og eventuelt selektive erhvervsstøtteordninger rettet mod turisme i en overgangsperiode.

Aktivitetsfaldet betyder faldende beskæftigelse, men det slår ikke igennem med fuld styrke pga. hjælpepakkerne. Det er ikke muligt at skønne over beskæftigelseseffekterne på nuværende tidspunkt. Det offentlige påvirkes markant via faldende indtægter som følge af aktivitetsnedgangen og stigende udgifter til hjælpepakker m.m. Samtidig er der en betydelig risikoeksponering via de selvstyrejede selskaber. Det er helt afgørende at sikre, at landskassen har tilstrækkelig likviditet til at videreføre aktiviteter og understøtte økonomien. Den aktuelle situation er klart i budgetlovens forstand en usædvanlig situation, hvilket begrundes en gældsfinansiering. Det er imidlertid samtidigt klart, at det forstærker behovet for at få løst de langsigtede finansieringsproblemer på den anden side af coronakrisen.

** ** *

Policy briefs og andet materiale fra Økonomisk Råd kan findes på hjemmesiden:

<http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/Finans-Skatter/Oekonomisk-raad>